

V. GODIŠNJA SKUPŠTINA STRUČNOG UDRUŽENJA MLJEKARSKIH PRIVREDNIH ORGANIZACIJA HRVATSKE

21. IV. o. g. održana je V. godišnja skupština Stručnog Udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske.

Skupštinu je otvorio Ivan Pehal, predsjednik upravnog odbora Udruženja. Budući da je izvještaj o radu Udruženja bio poslan svim članicama, to na skupštini nije čitan, nego se predsjednik na nj ukratko osvrnuo, kako bi na-
zočne potaknuo na diskusiju.

Ovdje ćemo iznijeti kratki sadržaj izvještaja.

Promet mlijekom i iskorišćavanje u mljekarama. U izvještaju se spominje, da je promet mlijekom u mljekarama postepeno sve veći, a isto tako povećava se njihov broj i kapacitet, broj uposlenih radnika i brutto produkt, uza sve to što je proizvodnja mlijeka slaba i nejednakomjerna, pa prema tome i prilliv mlijeka u mljekare nestalan. Još ima krajeva, gdje ima viška mlijeka, a nije se pristupilo otkupu, jer nema sabirališta, odnosno mljekara, pa ubuduće treba poraditi oko toga, da se i ta područja obuhvate otkupom.

Otkup mlijeka u prošloj godini vidi se iz ovog pregleda:

Pregled otkupljene količine mlijeka i njegova namjena

god.	otkupljeno lit	indeks	obrađeno za konzum lit	%	prerađeno lit	%
1949.	47,401.000	100	29,000.000	61,0	18,401.000	39,0
1950.	38,007.000	80	26,600.000	70,0	11,427.000	30,0
1951.	28,000.000	59	14,560.000	51,0	13,440.000	48,0
1952.	34,507.000	73	16,204.000	47,0	18,303.000	53,0
1953.	46,500.000	98	18,500.000	38,0	28,000.000	62,0
1954.	57,129.250	125	19,105.383	33,5	38,023.000	66,5
1955.	51,940.000	109.5	18,540.000	35,7	33,400.000	64,3

Promet mlijekom u mljekarama prošle je godine za neko 9% manji nego god. 1954. U većim mljekarama najviše se promet smanjio, tako kod ZM Zagreb za 26%, TMP Osijek za 20%, TMP Županja za 13%, Zadružne mljekare Hercegovac za 12%, »Zdenke« Vel. Zdenci za 8%, a »Centralne mljekare« Rijeka za neko 2%. Razlog opadanju prometa mlijekom u mljekarama bio je uglavnom taj, što je proizvođač mogao izravno na tržištu bolje unovčiti mlijeko i mliječne proizvode i sve ostale živežne namirnice. U vezi s time mnogo se mlijeka obralo mimo mljekara, jer je cijena maslaca bila visoka. I potrošnja mlijeka za vlastite potrebe proizvođača porasla je radi nedovoljne proizvodnje svinjske masti, jer je bilo malo kukuruza iz uroda god. 1954.

Radi smanjenog prometa i kapaciteti pojedinih mljekara bili su u god. 1955. uglavnom malo iskorišteni. Za primjer navode se slijedeće mljekare:

Mjesečni kapacitet	Zagreb ZM	Osijek TMP	Županja TMP	Otočac OPZ	V. Zdenci Zdenka	Ladislav PZ
u 000 lit	3.600	1.050	600	30	660	40
Prosje. mjesečni otkup						
u 000 lit	951	470	291	16,4	436	35
u %	26	45	48.5	54	66	87.5

Isporuka konzumnog mlijeka u 000 lit bila je:

Gljekarara	God. 1954.	u %	God. 1955.	u %
Ukupno od toga:	19.105	100	18.540	100
ZM Zagreb	8.686	45.5	8.434	45.5
»Centralna mljekara« Rijeka	3.872	20.3	3.840	20.7
TMP Osijek	1.776	9.3	1.650	8.9
»Hrana« Split	1.062	5.5	810	4.4
»Porer« Pula	957	5.0	1.034	5.6
Ostale	2.752	14.4	2.772	14.9

Mliječnih proizvoda proizvele su mljekare u tonama

God.	ukupno	polutvrđi i tvrdi sirevi	maslac	kazein	ml. u prahu	ostalo
1949.	1.273	724	260	127	24	138
1952.	1.703	917	295	82	261	148
1953.	2.220	945	530	135	445	165
1954.	3.707	1.214	1.101	358	748	286
1955.	3.195	1.132	1.040	235	528	260

God. 1955. proizvedeno je za 512 t manje mliječnih proizvoda nego god. 1954. Proizvodnja kazeina smanjila se za 123 t, t. j. za 34%, a zatim mlijeka u prahu za 220 t, t. j. za 20%.

Za prošlu godinu, a pogotovo za drugu njenu polovicu karakteristično je, da je proširen asortiment i donekle poboljšana kvaliteta mliječnih proizvoda. Od ukupno proizvedenih sireva 25% su ementalac, edamac, grijer, topljeni sir za ribanje, neki meki sirevi kao romadur, pa imperijal.

Otkupne cijene mlijeka stalno rastu. Bile su za 2.5 Din po litri prosječno veće nego god. 1954.

god.	iznos u Din za 1 lit	indeks
1952.	14,7	100
1953.	16,1	109
1954.	17,0	115
1955.	19,5	132

Otkupne cijene mlijeku su tokom godine porasle. Najveći je porast bio kod ZM Zagreb (od 18.22 na 28 Din po 1 lit).

Donedavna glavni faktor kod formiranja otkupne cijene mlijeka bilo je tržište (ponuda i potražnja). Međutim u zadnje vrijeme mljekare su nastojale da proizvođačima povise otkupne cijene, odnosno da ih ne mijenjaju tako često, pa je to neizbježno povoljno utjecalo na priliv mlijeka u mljekare. Pitanje otkupne cijene mlijeku, koje je vrlo osjetljivo, treba da i ubuduće mljekare rješavaju u zajednici s proizvođačima i s organima vlasti.

Prodajne cijene mlijeku i mliječnim proizvodima također su porasle. Za 1 lit prometnutog mlijeka postigle su mljekare ove cijene na veliko:

god.	prosječni troškovi po lit Din	indeks	postignut iznos Din	indeks
1952.	10	100	24,27	100
1953.	8,90	89	25	101
1954.	15	150	32	130
1955.	16,5	165	36	146

Din 36 po 1 lit u god. 1955. nije tržišna cijena, jer je NO grada Zagreba podmirio ZM Zagreb razliku u cijeni konzumnog mlijeka (oko 2 Din po lit).

I cijene mliječnih proizvoda su porasle.

poduzeće	u III. kvart. god.	konzumno			
		ml. na malo lit Din	trapist	grijer Din po kg	maslac
ZG Zagreb	1952.	25	210	220	420
	1953.	27	250	270	450
	1955.	34	360	400	580
»Zdenka« Vel. Zdenci	1952.	—	220	240	400
	1953.	—	260	280	440
	1955.	—	300	320	480
»Slavonka« Sl. Požega	1952.	18	210	220	360
	1953.	18,5	260	280	430
	1955.	23	300	340	480
TM Osijek	1952.	22	210	220	400
	1953.	25	280	—	480
	1955.	31	320	—	520

U zadnjim mjesecima prošle godine u pojedinim mljekarama bile su cijene više od gore navedenih. Tako se maslac prodavao iznad 580 Din po kg, trapist po 400, a grijer 440 Din po kg.

Troškovi u mljekarama. Prema nepotpunim podacima Udruženja porast troškova u mljekarama god. 1955. prema god. 1954. za 7% je veći. Najveći tro-

škovi imale su konzumne mljekare, pa tvornice mlijeka u prahu, a iznosili su i preko 18 Din po litri.

Kao primjer navodi se, koliko su iznosili troškovi po lit kod većih mljekara:

Vrste troškova	ZM Zagreb	TMP Osijek	TMP Županja	Mlj. ind. Bjelovar	»Zdenka« V. Zdenci	»Zora« Virovitica
sab. i prijevoz	5,40	4,59	4,46	2,81	2,62	2,96
pom. materijal	1,58	—	1,25	0,51	0,80	0,09
gorivo	1,36	1,54	2,08	1,28	0,60	0,71
elektr. struja	0,46	0,77	1,02	0,29	—	0,33
omotni materijal	1,20	0,89	0,45	0,25	1,75	0,38
amortizacija	3,65	2,69	4,50	1,93	1,50	1,81
kamati na osn. sr.	0,86	0,87	1,35	0,51	0,14	0,26
plaće	3,16	2	2,95	2,37	3	3,55
uprav. prod. rež.	1,81	1,86	1,96	1,10	1	1,53
Ukupno:	19,48	15,21	20,02	11,05	11,41	11,64

Troškovi su se povećali ne samo zato, što se smanjio promet, nego i zato, što je poskupio ugljen, električna struja, ambalaža, doknadni dijelovi za automobile i ostali pribor, a u manjoj mjeri, jer su povećani tarifni stavovi. Organima vlasti bilo je predloženo, da se smanje društvene obveze, pa je Uredbom o raspodjeli dobiti omogućeno, da se smanje i pojedine društvene obveze konzumnim mljekarama kao komunalnim poduzećima. Međutim tom Uredbom nisu obuhvaćene tvornice mliječnog praška, kojima bi također trebalo smanjiti jedan dio društvenih obveza. Da bi se smanjili režijski troškovi, mljekare su normirale potrošak pojedinih materijala i uvele norme i premiranja.

Stanje mljekara i o opskrbi mljekara mlijekom. Na području NRH bilo je prošle godine 250 mljekara, i to kao samostalni pogoni ili u sklopu pojedinih poduzeća, odnosno zadruga. Ukupni kapacitet tih pogona iznosio je blizu 500.000 lit na dan, a prosječni otkup 142.000 lit. Maksimalni otkup iznosio je otprilike 250.000 lit na dan, t. j. 50% kapaciteta mljekara. Od ukupne količine proizvedenog kravljeg mlijeka, koja je preostala po odbitku potrebe reprodukcije (472 mil. lit), mljekare su otkupile svega 11% (52 mil. lit.).

Najveći dio mljekarskih pogona nalazi se u centralnom i zapadnom dijelu NRH između Drave i Save. No i u tom dijelu republike nije svagdje zahvatila otkupna mreža (biv. kot. Podr. Slatina, Čakovec). Međutim, bilo je sela, gdje su otkupljivale mlijeko i po dvije mljekare. To je imalo za posljedicu, da su se dizale otkupne cijene i pogoršavala kvaliteta mlijeka. Najveće viške mlijeka imamo u II. i III. rejonu, te sezonske u I. (ist. Slavonija) i IV. (Primorje, Dalmacija, Istra). To onemogućuje normalnu opskrbu pučanstva tih krajeva mlijekom, a i rad samih mljekara.

Da mljekare mogu pridonijeti unapređenju stočarstva, pa prema tome i proizvodnji mlijeka, pokazuju osim ZM Zagreb i TMP Osijek i Županja, koje su u suradnji s poljoprivrednim stanicama i središnjim mljekarskim zadrugama nabavile rasplodne bikove i stočnu hranu, a sklopile su ugovor s proizvođačima o isporuci mlijeka uz stalne i primjerene cijene kroz dulje vrijeme, te uplaćuju po lit otkupljenog mlijeka stanoviti iznos u fond za unapređenje stočarstva i t. d.

Uloga zadruga u organizaciji otkupa i proizvodnji mlijeka. Od velikog je značenja suradnja mljekara sa zadrugama radi bolje organizacije otkupa, a u vezi s time i boljeg iskorišćenja kapaciteta mljekara.

Već je prije veći broj mljekara otkupljivao mlijeko preko zadruga, a to je pozitivno djelovalo na prilog mlijeka u te mljekare i sprečavalo je sukobe, koji nastaju zbog sklonosti zadruga za sitnu preradbu.

U prošloj godini ta se suradnja povećala. Još prije donošenja Odluke Saveznog Izvršnog vijeća o otkupu poljoprivrednih proizvoda po zadrugama ZM je u zajednici sa Zadružnim stočarskim savezom, Središnjom stočarskom zadrugom i NO kotara organizirala sastanke i sklopila ugovor o otkupu mlijeka sa 70 zadruga (4 puta više nego god. 1954.), pa sada one opskrbljuju mljekaru sa 60% mlijeka. Osim podmirjenja redovnih troškova za otkup uplaćuje u fond za unapređenje stočarstva 1 Din po lit otkupljenog mlijeka. I u ist. Slavoniji TMP Osijek i Županija ugovaraju otkup mlijeka preko Središnje stočarske zadruge. Slična suradnja razvija se i na području kotara Daruvar, Nova Gradiška, Pula, Varaždin i t. d.

Postavlja se pitanje, da li favorizirati sitnu zadružnu preradu mlijeka u područjima, gdje rade dobro opremljena mljekarska poduzeća. Pritom malo zadruga ima koristi, često pak gubitaka zbog nestašice kadrova, prostorija za čuvanje mliječnih proizvoda i t. d.

Udio mljekara u opskrbi tržišta mlijekom. Pojedine suvremene konzumne mljekare, koje su izgrađene znatnim sredstvima i uz pomoć UNICEF-a, u maloj mjeri sudjeluju u opskrbi stanovništva mlijekom, tako na pr. ZM Zagreb isporučuje na dan prosječno 30.000 lit ili nešto više od 37% od dnevne potrošnje, koja iznosi 80.000 lit, osječka mljekara 5.000 lit, t. j. 34% (od 15.000 lit dnevne potrošnje). Povoljniji odnos imamo na Rijeci, gdje mljekara učestvuje u opskrbi grada sa preko 70%. Uočimo li razliku između kapaciteta spomenutih mljekara i dnevnog prometa mlijekom, onda je slika još gora. Na tržištu mlijekom u gradovima pretežu kantari. Ide se za tim, da se postepeno likvidiraju. U tom pogledu je u Zagrebu izrađen poseban program za postepenu likvidaciju kantara. Pojedine mljekare u obalnom području oskudijevaju mlijekom, pa su prinuđene da nabavljaju mlijeko iz velikih udaljenosti, tako na pr. Split iz Bjelovara i Donjeg Kraljevca (550 km).

Ima velikih mogućnosti da se poveća potrošnja mlijeka i mliječnih proizvoda za vrijeme turističke sezone. Zato bi trebalo da se otvore suvremene mliječne prodavaone i u manjim gradovima na obalnom pojasu i u unutrašnjosti, pa da se privikava omladina na potrošnju mlijeka, mliječnih pića i jela u dječjim vrtićima, obdaništima i školama, a i u vojsci.

Rejonizacija nakupnih područja. Udruženje je u zajednici s Republičkom trgovinskom komorom preko lokalnih trgovinskih komora poradilo na tome, da se razdijele nakupni rejoni među mljekarama uzimajući u obzir prijašnje prijedloge. Kod većine spornih područja došlo je do sporazuma, a s vremenom će se ukloniti i sporovi u preostalim područjima. Kod rejonizacije prave poteškoće manje zadružne mljekare, ali će se i one morati držati obveza kao i veće mljekare, ako budu otkupljivale mlijeko izvan svog područja (od nečlanova). Kod rejonizacije pojavljuju se nepravilna shvaćanja, da kao kriterij rejonizacije treba uzeti političko-upravne jedinice općine ili kotare. Cilj rejonizacije nije u tome, da se mljekarama da neki monopolistički položaj u otkupu na stanovitom nakupnom području, nego da se pojedine mljekare čvršće

povežu s proizvođačima, da na što manjem području dobiju što više i što kvalitetnijeg mlijeka i tako smanjuju prevozne troškove i poboljšaju kvalitet mlijeka. U tom slučaju moći će se mljekare više angažirati za unapređenje proizvodnje mlijeka.

Povećanje produktivnosti rada u mljekarama. Prošle godine mljekarska poduzeća »Zdenka« i »Slavonka« uvele su plaćanje radnika po normi, a »Zdenka«, TMP Osijek i »Hrana« Split uvele su i premiranje. Plaćanjem po učinku, te premiranjem raste produktivnost radnika zbog većeg zauzimanja u radu i uštede na materijalu. 44-torici radnika u mljekarskom poduzeću »Zdenka« uplaćeno je za premašaj norme Din 129.246 i to od 7.649—29.000 Din po radniku. U »Slavonki« je bila primijenjena kolektivna norma za 22 radnika, pa je za premašenje norme isplaćeno radnicima 199.000 dinara, odnosno prosječno po radniku 9.044 Din. Nagrađivanje po učinku rada ne može se svuda uvesti radi nestašice sredstava u fondovima, što je posljedica male ili nikakove dobiti nekih mljekara. Produktivnost rada u našim mljekarama je niska u poredbi s inozemnom zbog varijabilnosti u dopremi mlijeka, slabe mehanizacije, stručnosti radnika i dr.

Produktivnost rada u našim mljekarama posljednje 4 godine bila je:

	G o d i n a			
na 1 radnika	1952.	1953.	1954.	1955.
otkuplj. mlijeka lit	112	145	151	127
god. brutto proizvod 000 Din	1.031	1.399	1.792	1.846
na 1 Din platnog fonda				
proizvedena vrijednost Din	11.54	13.54	18.11	19.10
broj radnika, na koje se				
odnose ovi podaci	769	812	743	821

Kadrovi. Prema nepotpunim podacima Udruženja prošle godine bilo je uposlono u mljekarama 930 radnika i službenika. Od toga 49 visokokvalificiranih, 289 kvalificiranih, 236 polukvalificiranih, 195 nekvalificiranih, 27 učenika u privredi, a 134 službenika. Među visokokvalificiranima bila su 22 inženjera agronomije.

Prošle godine položilo je 30 radnika ispit za kvalificiranog radnika, a 11 za visokokvalificiranog.

Na inicijativu i s materijalnom pomoću Zadružnog stočarskog saveza otvorena je prošle godine 2-godišnja mljekarska škola u Bjelovaru.

Investicije za mljekare. U prošloj godini smanjene su investicije za mljekare. Nastavljeni su investicioni radovi u mljekarama na Rijeci, Zdenicama, Gospiću, Starom Petrovom Selu i još nekim drugim mljekarama. Najviše je uloženo za uređenje mljekare na Rijeci, kojoj je UNICEF dao pomoć za jedan dio uređaja.

God. 1955. investirano je u mljekarama Hrvatske oko 100 milijuna dinara. Pojedine mljekare nabavile su iz vlastitih sredstava potreban uređaj, strojeve i prevozna sredstva za daljnjih 40 milijuna dinara.

Za mljekaru »Hrana« u Splitu izrađeni su nacrti i ekonomska dokumentacija. Za opremu te mljekare dat će također pomoć UNICEF.

Iako je naša industrija sposobna da proizvede veći dio mljekarskih strojeva i uređaja, to je potrebno, kako je više puta istaknuto, da se osnuje poseban servis ili eventualno da »Poljoopskrba« ili »Agroinvest« uzme u zadatak

suradnju s industrijom i zainteresiranim mljekarama, kako bi se redovito mogle opskrbiti potrebnom opremom i materijalom.

Rad Stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske. U Udruženje učlanjeno je 37 mljekarskih organizacija. Od toga je 17 poduzeća, 17 zadruga, a tri poljoprivredna dobra. Prošle godine primljeno je u članstvo 5 organizacija, a jedna je brisana zbog prestanka rada.

Upravni odbor održao je 13 sjednica, kojima su prisustvovali i članovi nadzornog odbora. U studenom prošle godine održana je izvanredna skupština.

Udruženje je rješavalo pitanja od općeg značenja i određena pitanja, koja su se ticala pojedinih mljekara ili grupa mljekara. Angažiralo se na otkupu mlijeka, t. j. na opskrbi mljekara mlijekom kao jednom od važnih pitanja. Radi toga je pokrenulo što veću suradnju mljekara sa zadrugama i Zadružnim stočarskim savezom. U suradnji s Institutom za mljekarstvo i Stručnim udruženjem iz NR Srbije poradilo je kod nadležnih vlasti, kako bi se mljekarama smanjile stanovite društvene obaveze, a to je djelomično i uspjelo, kako je to naprijed navedeno.

U okviru I. republičke poljoprivredne izložbe organiziralo je Udruženje mljekarsku izložbu. Izlagačima su podijeljene nagrade u iznosu od Din 450.000.— Suradivalo je kod donošenja Pravilnika za polaganje stručnih ispita za kvalificirane i visokokvalificirane radnike i izdalo za to priručnik »Osnovi proizvodnje, obrade, prerade i ispitivanja mlijeka«. Organiziralo je sastanke u Zagrebu i na terenu o pitanju rejonizacije, dogovaralo sa zainteresiranima o nakupnim cijenama i poduzimalo sve, kako bi se opskrbili pojedini centri konzumnim mlijekom i t. d. Ono je potaklo, da se uvede plaćanje radnika po učinku rada i premiranje. Radilo je nadalje oko toga, da se poboljša preradba mlijeka i proširi njegov asortiment. Održana su 3 ocjenjivanja mliječnih proizvoda u Zagrebu, u Bjelovaru seminar za suzbijanje nadimanja sira, a u Vel. Zdencima za topljenje sira. Prigodom ocjenjivanja nagrađeni su bili najbolji majstori nagradama u iznosu od Din 35.000.— Suradivalo je kod prijedloga propisa o kontroli kvalitete mliječnih proizvoda i sladoleda. Svojim savjetovanjem je pomagalo rješavati pojedina pitanja u tehnološkom procesu, kod rekonstrukcije, izmjene strojeva i ostalih preinaka u pojedinim mljekarama. Poradilo je i uspjelo da se djelomično osigura određen kontingent mekinja kao stimulanis za proizvođače. Pomagalo je i kod nabave pomoćnog materijala za mljekare.

Udruženje je izdavalo list »Mljekarstvo«, koji sada izlazi u 5.300 primjeraka (3.300 latinicom i 2.000 ćirilicom).

Prigodom osnutka mljekarske sekcije u Savezu poljoprivrednih komora FNRJ u Beogradu ušao je u spomenutu sekciju član uprav. odbora Stjepan Leaković, direktor TMP »Pionir« Županja.

U diskusiji, koja se razvila u vezi s izvještajem upravnog odbora Udruženja, sudjelovali su drugovi: Stjepan Leaković, direktor TMP »Pionir« Županja, Bogdan Đerić, direktor Mljekarske industrije Bjelovar, Većeslav Kohout, upravitelj mljekare »Slavija« St. Petrovo Selo, Nikola Jakšić, predsjednik Poljoprivredne komore NRH, ing. Dušan Pavličić, direktor Instituta za mljekarstvo FNRJ u Beogradu, Tomo Salopek, direktor ZM Zagreb, ing. Đuro Dokmanović, rukovodilac instruktorske grupe ZM Zagreb, ing. Zora Gamberger, upravitelj Mljekarske škole u Bjelovaru, Jovo Mijatović, direktor »Zdenka« Vel. Zdenci, ing. Viktor Bajec, predstavnik Odbora za mljekarstvo pri Glavnoj zadrudnoj zvezi u Ljubljani, Kendel, predsjednik Sindikata prehrambene industrije Za-

greb, Mijo Đogić, tehnički direktor ZM Zagreb, ing. Ante Petričić, predstavnik Zadružnog stočarskog saveza, dr. Marcel Mayer, predstavnik Zavoda za privredno planiranje i dr.

Diskutiralo se o rejonizaciji, o otkupnim cijenama, o uključenju većeg broja stručnjaka u upravni odbor Udruženja, o intenziviranju rada stručnih odbora Udruženja, nadalje, da instruktori više pomažu manje mljekarske pogone; o potrebi; da se Poljoprivredna komora NRH konzultira s Udruženjem u pitanju kadrova; o potrebi uspostave pravilnih odnosa između mljekara i druga i tome prilaziti s izgrađenim programom, koji će biti usvojen od mjerodavnih organizacija i narodne vlasti; o potrebi da se donese jedinstveni program za unapređenje mljekarstva; o potrebi da se formira jedna jedinstvena mljekarska organizacija; o stvaranju jednog perspektivnog plana za unapređenje mljekarstva u vezi s 5-godišnjim perspektivnim planom o unapređenju poljoprivrede; o mogućnosti davanja sredstava iz fonda za kadrove za pomoć Mljekarskoj školi u Bjelovaru; o prisustvovanju mljekarskih pogona na ovogodišnjem jesenjem velesajmu; o prisustvovanju što većeg broja članica na ocjenjivanju i o iznenadnom uzimanju prosječnih uzoraka za ocjenjivanje; o namjenskoj uporabi sredstava iz fonda za unapređenje stočarstva; o rješavanju zajedničkih mljekarskih problema preko Saveza poljoprivrednih komora FNRJ u Beogradu; o izmjeni iskustva između Udruženja i Mljekarskog odbora u Ljubljani; o utvrđivanju otkupnih cijena, po mogućnosti kroz dulji period, u sporazumu s predstavnicima proizvođača; o angažiranju većeg broja osoba iz mljekarskih pogona i samih proizvođača u listu »Mljekarstvo«.

Skupština je prihvatila, da zaključke u vezi s diskusijom donese upravni odbor na prvoj svojoj sjednici.

U novi upravni odbor ušli su ovi drugovi: Stjepan Leaković, Dragutin Kauf, Ivan Jembrek, Mirko Leskovar, Ivan Pehal, Bogdan Đerić, Tomo Salopek; u nadzorni odbor: Petko Dernik, Franjo Petranović i Drago Vilner, a u Sud časti: Branko Vidan i Stjepan Kedmenec.

Stjepan Leaković, Županja

TMP »PIONIR« — ŽUPANJA BRINE SE ZA PODIZANJE GOVEDARSTVA NA SVOM PODRUČJU

Kako da se potpuno iskoristi kapacitet Tvornice mliječnog praška »Pionir« u Županji, o tome raspravljaju razni organi, kadšto odvojeno, a kadšto u sklopu ostalih novopodignutih mljekara. Najčešće je ovo pitanje postavljano u samom radnom kolektivu tvornice i njegovu organu upravljanja, a odatle su proizašli brojni prijedlozi i molbe za sređenje prilika, u kojima posluje tvornica. Pronađene su mogućnosti da se riješi u prvom redu opskrba sirovinom i to tako, da se poboljša govedarstvo na području, gdje djeluje tvornica, jer su količine mlijeka još nedovoljne i vrlo neujednačene.

Ako se može u Slavoniji govoriti o naprednijim područjima u pogledu razvoja govedarstva, onda među ove treba svakako ubrojiti područje bivšeg kotara Županja. Na ovom području počeli su uzgajati simentalsku pasminu goveda i proizvoditi mlijeko za tržište u pojedinim selima već pred 20 i više godina. Tu